

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Compendium Qvæstionvm Regvlarivm R. admodum P.
Emanuelis Roderici Lusitani, S. T. Lectoris Prou. S. Iacobi
Reg. Obseru. Ordin. Mino. Diffinitoris**

Rodrigues, Manuel

Lvgdvni, 1621

C.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41743

Concil. Trid. non abrogavit concessionem Regularibus factam à Sede Apostolica de non persolueda quarta funeralium, nisi eorum Monasteria ante annos 40. extructa fuissent, eodémque temporis spatio dictam quartam funeralium persoluissent. *Ex declar. Congreg. Illustr. Card. to. 1. q. 39. art. 2.*

Nomine quartæ funeralium intelligenda veniunt ea, quæ cū corpore defuncti in die sepulturæ ad Ecclesiam deferuntur, non autem quæ postea. *ibid.*

Canonica autem portio dicitur, quæ sit à Canonibus approbata, & debita iure Decretorum. *art. 1.*

Quòd si ad prædictæ quartæ non debitæ solutionem sibi faciendam ipsos Regulares, aut testamentarios, vel hæredes cogèrent Episcopi, ipso facto interdicerentur ab ingressu Ecclesiæ, alij excommunicarentur. *Ex Sixto 4. art. 9.*

Non sunt censendi Regulares indulto super hoc sibi facto renunciate per unum aut plures actus cõtrarios,

CAPITVLVM. 47

rios, sed tantum per contrarium usum.
40. annorum. tom. 3. q. 46 art. 2.

CAPITVLVM.

Vide Oraculum viua vocis, Priuilegium.

Quid sit Capitulum intermedium in nostro Ordine Fratrum Minorum, & quomodo differat à Congregatione intermedia, & ab aliis Congregationibus non intermediis, declarant ad longum Statuta Barchinonensia.

Maior & sanior pars Capituli est, quæ nititur maiori ratione & pietate, vt docet. *Syluester*. Certè communi iure receptum est, vt pro causarum varietate in quibusdam ad numerum tantum, in aliis præter numerum etiam ad virtutum merita sit respiciendum, prout tenent *Abbas, Felinus, & multi alij. to. 1. q. 13. art. 9.*

Capitulum generale, imò etiam Prouinciale, restringere potest auctoritatem Guardianorum, & Priorum, quam postea restrictionem excedentes peccabunt pro grauitate materię, nisi aliud constet ex verbis

bis

bis ipsius restrictionis. *quæst. 17. art. 5.*

Si maior pars Capituli delinquit, & proinde priuetur sua authoritate, tota potestas Capituli residet penes minorem partem quæ non deliquerit, vt notat *Panormitanus, quæst. 41. art. 1.*

Capitulum non solum obligat Fratres vt caput Religionis, sed etiã propter Authoritatem Apostolicam illi commissam, salutis tamen Regulæ Ordinum essentialibus. *art. 2.*

Omnes Fratres, etiam Nouitij & Oblati, qui Capitulo generali interfuerint, possunt semel recipere absolutionem ab omnibus peccatis quamuis Papæ reseruatis, & censuris; necnon dispensationem in infamix maculis, aut irregularitatibus, & lucrari plenariam Indulgentiam, quam omnes absentes, qui facta confessione, pro felici statu Capituli orauerint, consequuntur. *art. 4.*

Capituli discretorium constat ex omnibus Patribus vocalibus; sed diffinitorium tantum ex definitoriis cum presidente. *art. 5.*

C A R

C A R N E S, 49
C A R N E S.

Prohibitum est omnī tempore comedere carnes Benedictinis ex regula, sed per priuilegium *Alexandri VI.* receptum in quodam Capitulo Cisterciensi, restricta est prohibitio ad certos tantum hebdomadae dies. Sub hoc autem praeccepto non veniunt oua, & lacticinia, licet ex carne originē trahant (cūm pœnæ semper sint restringendæ) sed bene intestina, quæ ab illis edī nequeunt Sabbatho, quamuis consuetudo patriæ, v. g. in regno Castellæ, id aliis permittat. *101. 2. qu. 100. art. 1.*

Regulares non solum possidētes, sed etiam Mendicantes, licitè dispensant cum suis subditis in esu carniū, tam intra quàm extra tempus Quadragesimæ, iusta id exigente causa. *art. 2.*

Consuetudo Carthusiensium, praescripta de non edendis carnibus, licita est & laudabilis, obligatque ad mortale saltem ratione scandalī, *quest. 101. art. 1.*

Etsi non liceat abbreviare vitant ex proposito, verbi gratia, edendo

D noci

nociua, aut minùs parcè, quia hoc
esset contra præceptum charitatis;
nemo tamen tenetur illam proro-
gare cibus delicatis, mutatione
aëris, aut sumptione medicinæ,
31. 2.

CASTITAS.

Castitatem solemniter vouentes
in Ordinibus Militaribus sunt
Religiosi; non quidem simpliciter,
sed secundum quid, in Ordine sci-
licet ad Militiam: vnde fornican-
do committunt sacrilegium. *10m. 1.
quest. 1. art. 6. & quest. 13. art. 1.
& 2.*

CANTVS.

Quam indecens sit in Officio di-
uino cantus Organicus & Mu-
sicalis, præsertim verò religiosis
personis, declarat *Ioannes XXI. in
Extrauagane 1. De vita & honestate
Clericorum*, quæ incipit: *Docta San-
ctorum Patrum* & hanc Extrauagan-
tem non reuocat *Conc. Trid. sess. 22. in
Decreto de vitandis in Missis, &c. sed
tantum cantus lasciuos remouet. 10.
1. quest. 40. art. 1. & 2.*

CITA

CITATIO.

Citatio non requiritur erga eum qui non potest actu contradicere, vt in dispositione ab aliquibus officiis Religionis; nec quando culpa est adeo notoria, vt nequeat se reus defendere; aut quando eius literis missiuis probatur, & quodcumque est inexcusabilis: tunc enim Regularis etiam non auditus damnari potest: quia licet citatio sit iuris naturalis; id tamen intelligitur, quando imminet periculum inferendi reo iniuriam. *tom. 2. q. 18. art. 1.*

In citatione non requiritur, vt stylus curiæ Romanæ seruetur, sed sufficit stylus ordinarius. *ar. 2.*

Regularis notorie exemptus (vt Mendicantes) citatus à iudice alieno, non tenetur comparere, etiam ad priuilegium allegandum; secus est, quando dubitatur de exemptione, vt in religiosis Militaribus. *qu. 62. art. 17.*

Vide Religio quoad transitum.

EXtra Claustra esse censentur, qui sine legitima obedientia alibi degunt, vel qui sua culpa expulsi sunt ab Ordine. *10m. 3. quest. 32. art. 9.*

Et illi nullum beneficium aut officium Ecclesiasticum habere possunt. Degentes autem in Claustro obtinere possunt beneficium curatum suo Monasterio subiectum sola Abbatis authoritate; sed non simplex, sine speciali suæ Sanctitatis licentia: nam concessionem prius ad hoc factam reuocauit *Páulus IV. q. 53. art. 1. & 2.*

Rationabili exigente ratione, licitum est Regulari, cum Generatibus licentia, manere in Eremito, Hospitali, aut Ecclesia Parochiali, &c. *art. 5.*

Habita Superiorum Prouincialium facultate, multò magis Papæ, possunt Religiosi cum conscientie securitate, etiam ad longum tempus, extra Claustra manere, ad subueniendum parentibus, retento habitu, aut etiam eo dimisso, si id
eius

CLAVSURA. 53

eiufmodi subuentio requirat. *articulo 5.*

Monachus acceptans beneficium curatum de licentia sui Superioris, tenetur residere in Parochia, non in Monasterio. *art. 3.*

CLAVSURA.

Vide Monasterium, Nouitius.

Solo iure humano instituta fuit Sdiuersis temporibus clausura Monialium, quandoquidem non fit de essentia Religionis; vnde nec primæ Religiosæ ab Apostolis consecrata, reclusa fuerunt. *tom. 1. qu. 44. art. 1.*

Potest Papa præcipere clausuram, etiam in quibus Regula non indicit: tenentur enim omnes Religiosi obedire, non solum in iis quæ directè in Regula continentur, sed etiam quæ indirectè, id est, quæ prudenti iudicio conducunt, ad commodiorem Regulæ obseruantiam: hæc enim nequeunt dici esse supra Regulam, ad quæ non tenentur, sed omnino secundum eam, *ibidem.*

Concilium Trident. sess. 25. de Regularibus, cap. 5. omnibus prorsus

D 3 Mō

Monialibus, cuiuscumque professionis, Ordinis aut nominis fuerint, præcipit dictam clausuram, etiamsi illam non vouerint, aut immemorabili consuetudine non seruaerint, vel oppositum in sua fundatione habeant. *art. 2.*

Quod specialiter explicarunt, & declararunt *Pius V. & Greg. XIII.* extendendum ad Tertiarias viuentes in communi, & emittentes vota solemnia Religionis. *art. 3.*

In multis Ordinibus, præsertim Sanctæ Claræ, sunt duplicis generis Conuersæ: sunt enim aliquæ non deputatæ Choro, sed operibus manualibus, uel saltem ab aliis Choro deputatis differentes; & hæ obligantur ad clausuram, cum emittant quatuor vota ut aliæ. Et sunt aliquæ emittentes tantum duo vota, castitatem & obedientiam, & hæ etiam habitu differunt ab aliis, deputanturque eleemosynis, aliisque necessariis quærendis, nec possunt intromitti in clausuram, aut ad professionem aliarum recipi, *ex constit. Greg. XII.* sed debent habitare in domibus cõtiguis Monasterio. *art. 4.*

Multi

Multi asserunt, non solum prohiberi Fratribus Minoribus ex vi Regulæ ingressum, sed etiam accessum ad quæcûque Monasteria Monialium; alij probabilius, non ex vi Regulæ, aut eiusdem intentione accessum interdici, sed ex præcepto Nicolai III. *Beneficenti* XII. & constitutione Bonifacij VIII. renouata in *Conc. Trid.* & inhibitione Superiorum. Vnde ad ea loca, ad quæ sæculares liberè accedunt ad loquendum cum Monialibus, absque peccato, saltem veniali, ire non possunt sine licentia Superiorum, nisi ignorantia inuincibilis excuset, vt certè facit multos ex magna dissimulatione Superiorum. *quest. 45. art. 4.*

- Et hæc opinio asserens non amplius teneri Minores quàm sæculares ad vitandum dictum accessum, est satis probabilis, imò in praxi tuta; quamuis opposita sua etiam probabilitate non careat. *ibid.*

Quiuis Prælatas, etiam Guardianus proprius aut loci vbi est Frater forensis, pro causa licita, & honesta, potest concedere hanc

D 4 licet

licentiam accedendi ad loca externa, etiam Sanctæ Claræ, per constitutionem Sixti I V. In quo non est nimis scrupulizandum, si absit fraus. Et Leo X. decernit, in hoc sequenda esse Ordinis statuta. *art. 5. & 6.*

Statutorum autem generalium Capituli Tholosani hic est tenor: Arceantur studiossimè Fratrum accessus ad loca Sororum, & nullo modo cum iisdem loqui possint sine licentia Prouincialis in scriptis obtenta, nisi saltem hospitij & celebrationis gratia, vbi Fratrum Conuentus non sunt *art. 2.*

Prohibitum est Romæ, nè quis scribat, aut alloquatur Monialè inclusam absque venia Vicarij Papæ, aut Protectoris Ordinis, sub pœna pecuniaria, aut alia arbitraria. *art. 3.*

Posito statuto in aliquo Ordine ne quis scribat ad Monialem eiusdem Ordinis, sub pœna excommunicationis; Frater cõtrafaciens peccat quidem contra obedientiam, sed nõ incidit in excommunicationem, nisi literæ ad eam perueniant. *Ita Nauarr. ibidem.*

COMMENDATORES. 57
COMMENDATORES.

Commendatores de Malta, qui sunt verè & propriè Religiosi, tria vota essentialia emittentes, ex priuilegio non comprehenduntur sub iure alios Religiosos concernente quoad odia; ac proinde non tenentur contribuere Seminario, iuxta *Conc. Trid. sess. 23. cap. 18. to. 2. q. 1. art. 6.*

COMMENDATARIVS.

DE Commendatariis, & eorum Exemptionibus, aliisque ad eos pertinentibus, latè differit. *tom. 2. q. 62. art. 13. 14. 15. & 16.*

COMMISSARIVS.

Ob amplitudinem Ordinis Minorum, in singulis Capitulis generalibus ex *Bulla unionis Leonis X.* eligendus est ab omnibus Patribus familiæ, de qua non est electus Generalis, Commissarius vnus generalis, v. g. Si Minister generalis assumptus est ex familia Cismontana, Commissarius generalis tunc erit eligendus ex familia Ultramontana. *to. 1. q. 51. art. 1.*

Huius commissio est tantummodo triennis; vnde Patres illius

58 COMMISSARIVS.

familia, de qua assumptus est, debent conuenire in Comitibus intermediis ad alium eligendum, nisi bello, aut simili aliquo impedimento prohibeantur; quo casu penes Generalem residebit facultas continuandi, de consilio aliquorum Patrum, vel de nouo alium instituendi. *ibidem.*

Potestas Commissarij generalis est plenissima super omnes Fratres & Moniales suae familiae, sicut est Generalis in toto Ordine. *art. 2.*

Commissarius generalis habet iurisdictionem ordinariam, tum quia eligitur ab vniuersitate vnius familiae (quae licet sit pars respectu totius Ordinis, tamen est totum respectu illius electionis) tum etiam quia habet suam auctoritatem beneficio legis; ac per consequens subdelegare potest, quandoquidem id concessum sit delegato ad vniuersitatem causarum; nec quidquam contra hanc resolutionem conuincunt *Collectoris argumenta art. 3.*

Est etiam verus Praelatus habens dignitatem Ecclesiasticam amplissimam, si electus sit vt supra: secus esset,

COMMISSARIVS. 59

esset, si à solo Ministro generali, bellis impediens, Capitulum instituatur: tunc enim tantum erit delegatus; nec dicetur Prælatus, licet etiam tunc videatur posse alios subdelegare, ex eo quod instituatur ad vniuersitatem causarum. *ibidem.*

Quandoquidem Commissarius Papæ authoritate instituatur, nequid à Ministro generali, vel Capitulo amoueri sine causa. *art. 4.*

Cum ex Bulla Leonis X. Minister generalis debeat dicto Commissario committere vices suas, intelligitur quoad omnes, quicquid dicat *Collector Compendij*, quandoquidem illa institutio sit totæ familiæ fauorabilis; vnde non potest per se solum limitare illius auctoritatem, etsi enim verus sit illius Superior, id tamen intelligi debet quoad correctionem tantum, nisi Minister generalis sit in eadem familia, quia tunc de consuetudine habet ius sibi reseruandi visitationem aliquarum prouinciarum, *articulo 4.*

Et quamuis dictus Generalis possit

fit

60 COMMISSARIUS.

fit per se instituere aliquem Commissarium super aliquas prouincias illius commissioni subiectas, v.g. super Belgicas; nequit tamen auferre ab alio Commissario authoritatem ordinariam in eadem. *ibid.*

Cum causa tamen rationabili, & consensu Capituli generalis, potest Minister generalis dicti Commissarij authoritatem limitare; vt constat ex verbis dictæ *Bulle unionis*, *ibidem.*

Minister generalis discedens à sua familia, potest de consensu definitorum Capituli generalis relinquere in eadem aliquem Commissarium. *art. 6.*

Quamquam Fratres Indiarum habeant particularem Commissarium, non ideo tamen priuatur iurisdictione in eosdem Commissarius generalis; quandoquidem etiam ab eis eligatur. Imò dictus particularis Commissarius illi subditur quoad correctionem grauium delictorum *q. 52. art. 1. & 2.*

Commissarius Curie cum fit Ministri generalis Vicarius, ab eodem institui potest, non sequendo electio

COMMISSARIVS. 61.

tionem Canonica[m] de necessitate,
quamuis de decencia secundum sta-
tuta illam sequi teneatur. *quest. 53,*
art. 1.

Hic tantam habet auctoritatem
in familia de qua assumptus est,
quantam Procurator Curia[e] in suas
& sicut huius potestatem Minister
generalis ampliari, & restringere
potest, ita & illius, cum vtriusque
sit delegata. *art. 2. & 3.*

Commissarius Prouincialis etiam
à Ministro Generali cum plenu-
dine potestatis institutus, nihil at-
tentare potest cōtra statuta prouin-
ciae, nec quidquam innouare absque
consensu Patrum definitorum; ne-
que eius iurisdictio extendit se ad
eos casus, in quibus Capitulum prou-
inciale, aut Minister prouincia-
lis cum suis definitoribus habet
potestatem; v.g. circa admissionem
ad conciones, expulsionem ab Or-
dine, &c. *Ex declaratione Capituli*
Burdegalensis, anno 1520. quest. 54.
art. 1.

Commissionem huiusmodi da-
tam Ministro prouinciali expirare
cum Prouincialatu quoad personam
ejus,

62 COMMISSARIVS.

eius, sed non quoad eius successorē in officio, declarauit aliquando *Capitulum generale Florentinum*, anno 1493. quamuis expiret morte concedentis. *ibidem*.

Si peculiare sint in aliqua prouincia constitutiones de electione Commissarij, secundum illas debet eligi; illis uero deficientibus, generalibus est inhærendum. *art. 2.*

Huiusmodi Commissarij auctoritatem Prouincialis discedens limitare nequit, ne ouibus aliquando non sufficienter prouideatur, iuxta *Concilium Trid. sess. 24. cap. 3.*

Excipiuntur tamen aliqui casus, uerbi gratia de cogenda Congregatione uicem Capituli habente, & similibus negotiis notabilibus totam prouinciam concernentibus, nisi Prouincialis sua culpa, aut ultra debitum tempus absit, ut bene decreuerunt statuta generalia. Aduertant dicti Commissarij, quod litteræ & patentes Prouincialis absentis sunt omnino seruandæ, non enim Prouinciales amittunt iurisdictionem suam propter absentiam.

art. 2.

Com

COMMISSARIUS. 63

Commissarius mittendus ad Capitulum generale, loco Prouincialis legitime impediti eligi debet per Ministrum, & diffinitores prouinciae; habetque vocem actiuam & passiuam in dicto Capitulo generali, secundum sacros Canones, cap. Quapropter, in 6. Nec id prohibet Conc. Trid. sess. 25. de Regul. cap. 6. cum talis non instituitur titularis Prouincialis, aut custos ad supplendum suffragia absentis; sed verus Commissarius aut Procurator prouinciae. Nec etiam obstat Regula nostra de electione Ministri generalis, quia ipsius votum est ipsiusmet Prouincialis. Deinde statuta Apostolica auctoritate firmata aliter statuere possunt. *art. 3.*

Commissarij, communiter dicti Visitatores, ad visitandas prouincias missi, debent habere plenariam potestatem; quod vsu etiam obtentum est, licet per constitutiones generales restringatur. *art. 4.*

Rebellantes in ipsos, aut contemnentes, seu mutantes ab ipsis ordinata (modo non sint contra constitutiones Ordinis) sunt ipso iure

iure

64 COMMVNICATIO
iure excommunicati excommuni-
catione Papæ referuata, *ex Decreto*
Greg. XIII. iuridico, ipsoque facto
priuantur omnibus officiis habitis
& habendis *art. 4.*

COMMVNICATIO
PRIVILEGIORVM.

Vide Confratria.

Priuilegium concedens commu-
nicationem priuilegiorum alte-
rius Ordinis, intelligitur de con-
cessis, non concedendis; nisi ex-
pressè dicatur; & de actu valenti-
bus tantum, tamque de concessis
Papa, quam de acquisitis consue-
tudine præscripta, licet illa Religio
eis non vtatur, sed tamen vti possit,
tom. 3. quest. 51. art. 1. 2. 3. 4.

Ordines Mendicantes sunt ho-
die iure communi, & diplomate
Apostolico, octo; videlicet, Mino-
rita, Prædicatores, Carmelita, Au-
gustinienfes, Iesuita, Minimi, Serui
Beatae Mariæ, & Iesuati Sancti Hie-
ronymi, *tom. 3. q. 49. art. 1. & quest.*
52. art. 15.

Qui omnes, per multa singulis
in speciali, & generali concessa pri-
uilegia,

PRIVILEGIORVM. 65

uilegia, sibi inuicem in omnibus
prorsus indultis & gratiis tam Or-
dini quàm suis Ecclesiis & locis
concessis, ac concedendis commu-
nicant ad instar, gaudētque infu-
per omnibus priuilegiis non Men-
dicantium, quatenus eorum pro-
fessionis congruit, non aliter, *tom. 1.*
q. 55. art. 1. 2. 3. 4. & 5.

Ex concessione *Sixti V. & Iulij*
I I. Ordo Sancti Benedicti gaudet
omnibus priuilegiis & gratiis om-
nium congregationum eiusdem Or-
dinis, vt *Cassinensis, Cisterciensis,*
art. 6.

Cistercienses per amplissimum in-
dultum *Greg. XI V. anno Dom. 1591.*
fruūtur omnibus priuilegiis & gra-
tiis omnium prorsus Religionum,
tam Mendicantium quàm non Men-
dicantium, & per consequens etiam
Benedictini. art. 7.

Singula domus *Carthusianæ* Ca-
nonice erectæ & erigendæ, com-
municant omnibus concessionibus,
indulgentiis, &c. cum domo Car-
thusiæ *Gratianopolitanae*, & omniū
aliarum eiusdem Ordinis speciali
motu, & ratione indultis, per
E Grego

66 COMMVNICATIO

Greg. XI. & Pium II. & art. 8.

Per Bullam *Sixti V. anno 1589.*
Ordo Sancti Hieronimi gaudet omnibus immunitatibus, prerogatiuis aliisque fauoribus omnium Religionum, *art. 9.*

Ordo. SS. Trinitatis Prouincia Castellæ, Legionis, & Granatæ regnorum per *Leon X. & Adriani VI.* communicat in omnibus concessionibus & indultis, quibus fruuntur Fratres Mendicantes. *art. 10.*

Idem etiam concessit Ordini Crucigerorum *Greg. XI. ann. 1591.*
art. 11.

Et *Leo X.* Ordini Sanctæ Mariæ à Mercede, *art. 12.*

Omnes Moniales subditæ gubernationi Mendicantium, etiam Tertiariæ, siue uiuant in communi, siue in particulari voto continentia emisso, gaudent omnibus gratiis, quibus Fratres, in quâto capacitas earum permittit per multa priuilegia singulis concessa. *art. 13. 14. & 15.*

Sæculares Cõfratres Chordæ, Corrigiæ, Scapularij, &c. idem habent priuilegium quoad indulgentias & remiss

PRIVILEGIORVM 67

remissiones peccatorum tantum, nō in his quæ possent perturbare iurisdictionem Episcoporum conformiter *Decreto Concil. Trident. sess. 24. de Reformatione, capite. 11. art. 16. Vide de Confratria.*

Aduertendum tamen, solū fieri Religiosis communicationem eorum quæ sunt ipsis fauorabilia (etsi sæcularibus ex altera parte onerosa) non autem eorum quæ sunt illis odiosa: vnde non fit communicatio censurarum, inhibitionum, &c. *art. 17*

Etiā priuilegia Iesuitarum omnibus ritè perpensis, extenduntur ad alios Religiosos, quamuis Bulla expressè aliquando habeat: Quod hæc gratia aliis non communicetur prout colligitur ex indultis *Greg. XI V, factis Cisterciensibus, & Crucigeris.* Neque ad hoc requiritur ut à suis Prælatibus eis communicentur. *art. 17.*

Priuilegia & gratiæ concessæ aliquibus domibus singularibus ob causam particularem in Ordine Sæcti Hieronimi, extenduntur per *Pium I V.* ad omnes domos illius

Ordinis tantum etiam si; in iis eadem causæ concessionis, & dictorum indultorum non subsint, sed alia. Et hoc idem privilegium communicatur omnibus Ordinibus Medicantibus; unde & indulgentiæ Portiunculæ extenduntur ad omnes Ecclesias nostri Ordinis utriusque sexus tantum. Secus est de privilegio personali particulari, quo iuxta declarationem *Leonis X.* nequit aliis communicari, *art. 18.*

Sicut illa Religio, cui primò facta est gratia, per præscriptionem non usus eam amittens, non præiudicat aliis Religionibus ea utentibus; sic è contrario, illa, quæ privilegium per non usum amisit, non potest iuvari ad gaudendum eodem ex usu alterius Religionis, quia solum ius communicatur, non autem usus, & non usus, qui non in iure, sed in facto consistit, *articulo 19.*

Sed notandum, oportere haberi scientiam privilegiorum, & voluntatem non utendi illis, ab his, contra quos talis præscriptio allegatur, *ibidem.*

Hanc

PRIVILEGIORVM. 69

Hanc priuilegiorum communi-
 cationem *lul. I L.* declarauit sic esse
 intelligendum, vt concessa Ministro
 generali vnus Religionis: siue con-
 cessa omnibus Generalibus aliarū;
 Prouinciali, Prouincialibus, simpli-
 ci Fratri, omnibus Fratibus; &
 quod festiuitatibus vnus Ordinis,
 etiam festiuitatibus alterius; & hæc
 tam de concessis, quàm conceden-
 dis. *art. 20.*

Religio communicans potest vt
 priuilegio, in quo participat, etiam
 contra illam cui primò datum est;
 quia per gratiam communicationis
 ita fit ei proprium, vt nullo modo
 censenda sit habere dependenter
 ab alia: secus est de familiaribus
 donatis, &c. qui vtuntur gratiis
 tantum dependenter à Religiosis.
art. 21.

Communicatio priuilegiorū sem-
 per censetur valida, nisi contraue-
 niat professioni, & obseruantia Re-
 ligionis; aliàs minimè: multa enim
 concessa laxioribus, nullo modo
 communicantur strictioribus, quia
 ad ædificationem, non ad destru-
 ctionem dantur. *art. 22.*

EXcommunicationem Papalem Clementis V. incurrunt Religiosi administrantes personis secularibus Sacramenta Extremæ Vnctionis, Matrimonij, & Eucharistiæ, sine expressa licentia Parochi; qui est proprius in sua Parochia Curatus, in tota Diœcesi Episcopus, & in tota Ecclesia Papa. tom. 1. quest. 56.

art. 1.

Noluit tamen prædictus Clemens V. priuilegia in contrarium concessa reuocare, nec potuit concedenda.

art. 2.

Concesserunt plures Pontifices Fratribus Minoribus, auctoritatem communicandi omnes seculares, licet eos non audierint in confessione, præterquam in Paschate, id est quando intendunt satisfacere præcepto communionis annuæ; quam tamen possunt peregrinis, & vagantibus conferre. art. 3. & 6.

Imò per gratiam Iulij I I. factam Minimis, etiam in Paschate, sine timore excommunicationis possunt illam indifferenter ministrare.

re, sed in suis Ecclesiis tantum. *art.*
3. & 6.

Quinetiam per eundem *Iulium*
II. possunt sæculares Sacerdotes
etiam simplices non approbari ab
Episcopo ad hoc, celebrantes in
Ecclesia Fratrum minorum commu-
nicare sæculares de licentia Fratrum.
art. 7.

Et in Ecclesiis Monialium de li-
centia Confessarij vel Capellani ea-
rumdem. *art.* 9.

Quamvis non desint multi graues
Patres asserentes, numquam fuisse
intentionem Pontificis, vt Religiosi
ministrant Eucharistiam sæculari-
bus, quando præceptum obligat, vt
in Paschate, & articulo mortis, nisi
necessitas vrgeat, ex rationabiliter
præsumpta voluntate Parochi; non
tamen facile iudicandum est, eos, qui
id attentarent, excommunicationem
incurrere, præsertim si admittatur
indultum *Iulij* II. etiam pro Pascha-
te non fuisse reuocatum. *art.* 4. & 5.

In Indiis possunt Mendicantes Sa-
cramenta ministrare de sola licen-
tia Regis Catholici, qui ad hoc est
Papæ delegatus, sine timore excom-

72 C O N C E P T I O.

municationis, etiam tunc temporis, quando sunt vbique Episcopi, cum non cesset functio legationis. *art. 11.*

Episcopus potest agere contra Religiosos, qui Sacramenta prohibita in *supradicta Clementina* administrant, vsque dum sua priuilegia probarint; nisi illa sint satis cõmuniter nota, vt in Religiosis Indiarum; aliàs faceret illis iniuriam. *art. 12.*

Episcopi, aut alij Clerici Episcoporum Ministri, impediẽtes Religiosos ab vsu priuilegiorum iam probatorum, incidunt in excommunicationem Papæ reseruatam; *ibidem.*

Religiosi possunt administrare omnia Sacramenta suis famulis, qui morantur intra claustra, & etiam degentibus extra claustra, quoad forum conscientiaẽ, oraculo viuæ vocis Pij V. *art. 14.*

C O N C E P T I O.

Conceptam fuisse B. Mariam cõceptato, aut sine illo, licet in particulari tenere sine offensa, imò disputare in Scholis, quando abest scandalum. *tom. 1. q. 57. art. 2.*

In

CONCEPTIO. 73

In publicis concionibus conantes probare rationibus fuisse conceptam cum peccato, vix excusantur à mortali, aut veniali, non quidem ratione veritatis, aut falsitatis dicti, sed ratione scandali probabiliter imminentis, præsertim in Hispania, Gallia, & alibi, vt patet experientia. Nec tale scandalum est Pharisaicum, aut ex malitia, sed pusillorum, imò piorum, & simpliciter credentium. *ibidem.*

Licet non sit peccatum, suadere rationibus non esse conceptam cum peccato, tamen non expedit, quia est ponere in opinione, quod omnes simplices putant communiter esse de fide. *ibidem.*

Qui publicè quomodolibet affirmant, alterutram opinionem esse hæreticam, aut erroneam, in excommunicationem Sixti IV. incidunt, quam approbat & innouat Concil. *Trid. sess. 5 canon. ultimo, art. 1.*

Idem Sixtus condemnauit opinionem dicentium, Romanam Ecclesiam celebrare festum spiritualis tantum Conceptionis, & sanctificationis B. Mariæ. *ibidem.*

Leo X. concessit indulgentiã plenariam Patribus Minoribus dicentibus Missam Conceptionis, & orãtibus in ea pro sua sanctitate, & vniuersali Ecclesia. Quam postea ampliauit ad omnes Fratres & Sorores eandem audientes. *art. 3.*

Sixtus I V. ordinauit quòd omnes & singuli Christi fideles, vtriusque sexus, qui Missam & officium festis Conceptionis Beatæ Mariæ cuius initium est, *Sicut liliu, &c.* in ipso festo celebrauerint, aut dixerint, aut illius Horis Canonicis interfuerint, quoties id fecerint, eandem prorsus indulgentiam consequantur, quam *Vrbani quartus, Martinus quintus*, & alij Romani Pontifices concesserunt illis, qui Missam, Officium, & Horas Canonicas, in festo Corporis Christi à primis Vesperis, & pro illius Octaua (iuxta Romanæ Ecclesiæ institutionem) celebrant, dicunt, aut Missæ officio & Horis eiusmodi interfunt *ibid.*

Sixtus V. concessit omnibus & singulis Monialibus Conceptionis Beatæ Mariæ, ac omnibus vtriusque

CONCEPTIO. 75

que sextus Christi fidelibus, confessis, & sacra Communione refectis, qui singulas, vel quamlibet Ecclesiarum Monialium eiusmodi infesto Conceptionis B. Mariæ visitauerint, & ibi pro pace inter Christianos Principes conseruanda, sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione, hæresumque extirpatione orauerint, indulgentiam plenariam, *ibidem.*

Leo X. concessit viris deferentibus imaginem Conceptionis Beatæ Mariæ, & Mulieribus Scapularium eiusdem Ordinis cum prædicta imagine, easdem gratias, quas consequuntur deferentes chordam Fratrum Minorum, & corrigiam Sancti Augustini, tunc concessas, *art. 4.*

Licet in festo Conceptionis celebrare officium solemniter, sicut in aliis solemnioribus diebus tempore interdicti, pulsatis campanis, & apertis ianuis, exclusis tantum culpabilibus. Imo etiam tempore cessationis à diuturnis. *art. 3.*

CON

NVlli Regulares possunt confessiones sæcularium etiam Sacerdotum audire, nisi præsentari secundum formam iuris, quæ est in *Clement. Dudum*, §. *statuimus*, de *Sepulchris*, ex *Conc. Trid. sess. 23. c. 15. tom. I. q. 59. art. 1.*

Forma dictæ Clementinæ fermè hæc est: Vt Prouincialis per se, vel per alium accedat ad Episcopum rogans vt admittantur tot Fratres quot ipse intendit, & dignetur acceptare, ac si per omnia seruata esset forma iuris. Quod si acceptet, sunt admissi, aliàs minimè, sed debent personaliter præsentari. *ibid.*

Episcopus Fratrem sibi præsentatum, & per examen aut alio modo repertum idoneum sine causa non admittens, facit illi iniuriam. Et talis secundum ius potest confessiones audire. Quia Episcopi à iure nudum ministerium habent approbandi Fratres, non auctoritatem concedendi eisdem iurisdictionem. *ibidem.*

Item

CONFESSARIUM. 77

Item si non expectata presentatione Episcopi pramonētes dicant, Non presentetis aliquos, quia non admittemus; pro admissis habentur *secundum Cardinalem*. Si verò non recusent admittere, sed non dent licentiam vel negligent, *secundum Glossam*, locum habet hic privilegium post trinam monitionem vel requisitionem. *ibidem*.

Si Episcopus numerum Confessorum, iudicio Fratrum necessarium acceptare noluerit, sitque inter eos super hoc contentio, Iudicis arbitrio definiendum erit. *ibidem*.

Dicta Clementina facta pro Fratribus Minoribus & Prædicatoribus tantum, non est sublata per Concilium Tridentinum, cum sit lex specialis, non privilegium. Imò etsi foret privilegium, non reuocaretur, quia generi detrahitur per speciem, non contra, *articulo 2.*

Approbatio, & presentatio Fratrum Prædicatorum & Minorum, per dictam Clementinam est perpetua, nec debet iterari in eadem

Diocesi

Dicæcesi, quia iurisdicção eorum est ordinaria, nec comprehendit eos Bulla *Gregor. XIII.* quæ incipit, *Intanza, &c.* nec deliberatio *Illustr. Card.* cum illa lex, ut dictum est, non sit per *Conc. Trid.* reuocata *art. 4.*

Non sufficit, Regulares admissos esse in vna Dicæcesi, pro omnibus; sed debent in vnaquaque admitti. Tamen ex Priuilegio *Greg. XIII.* cõcesso Patribus Iesuitis, omnes debite secundum ius admissi, iter facientes per terras & mare, possunt in omnibus locis, in quibus non existunt proprij Episcopi, prædicare, & confessiones audire, non repugnantibus tamen Curatis. *art. 5.*

Pius V. noluit quidem semel approbatos, iterum ab eodem examinari: sed tamen permisit successori Episcopo, si velit posse examinare. Vnde semper valet facta semel approbatio, donec de facto successor eam suspendat. Quæ constitutio omnes tangit, præter Prædicatores & Minores iuxta *Clemētinam* admissos, ut supra. *art. 6. & 7.*

Modò Mendicantes in foro conscientie

CONFESSARIIL. 79

scientiæ uti possunt omnibus pri-
uilegiis, etiamsi per *Conc. Trid.* sine
sublata, & per consequens frui præ-
sentatione, & approbatione semel
obtentâ ex concessione *Clementis*
VII. factâ minoribus, quia ipsi
etiam gaudent *art. 7.*

Possunt Episcopi ex causa limi-
tare & coarctare Mendicantium ap-
probationem, ad certum locum,
tempus, & personas, non autem sine
causa. *art. 8.*

Tunc sine causa facere censébun-
tur, quando cum omnibus Regula-
ribus generaliter, sine differentia
ita se habuerint, approbationes an-
nuales eis tantum indulgentes, ad
confessiones virorum eos tantum
approbationes ex declaratione *illu-*
striss. Cardinal. ibidem.

Provincialis non potest renun-
tiare iuri perpetuæ approbationis,
quia exemptus non potest renuncia-
re exemptioni, sine licentia Papæ;
cùm tale ius concernat totum Or-
dinem, non priuatâ personam. *art. 9.*

Doctores & Lectores Theolo-
giæ (extra Ordines Minorum &
Prædicatorum) debent præsentari,
& pos

80 CONFESSARIJ
& possunt examinari, licet non de- adm
ceat. art. 10. ab
nul

CONFESSARIJ
quoad potestatem absolventi.
Vide ABSOLVTIO.

Regularis approbatus ab Episco-
po, aptus quidem est, sed nulli
modo exercere potest iurisdictionem
contra Superioris prohibitionem,
cuius obedientia Papa nunquam
intendit eximere, nisi expressè
dicat. Et si eligatur in Confessorem
virtute Iubilæi, aut Cruciatæ, non
potest contra Superioris consensum
confessiones excipere, *ut declaravit*
Iulius III. ad instantiam Generalis
Fratrum Predicatorum. tom. 1. quaest.
60. art. 9.

Similiter qui antè quidem appro-
batus, postea tamen à Superiore iu-
diciè fit suspensus, & notoriè
intèret absolvere, nihil facit, ex eo-
dem *Iulio III.* Secus est, si prohibi-
tus sit extra iudicium in aliquo
aliquibus casibus, quia tunc licet
peccet, tamen huiusmodi confes-
siones validæ erunt. *art. 2.*

Regularis, qui inscio superiori
admi

CONFESSARII. 81

admitteretur ab Ordinario, licet
absolueret, quādiu Superior nō an-
nullaret cōcessionēs illi factas, pec-
caret tamen, nec gauderet gratiis
Clem. sed nudam haberet Parocho-
rum auctoritatem. *art. 3.*

Regularis approbatus secundūm
Clementi. potest audire Diœcesanos
contradicente loci Parocho, etiam-
si Episcopi dicant in licentia data,
non utatur ea, contradicente Parocho,
cū eius iurisdicctio non dependeat
ab Episcopo, sed à Papa. *art. 4.*

Regularis approbatus, vt suprà,
extra Diœcesim potest audire om-
nes suæ Diœcesis, *ex concess. Sixti*
I V. Fratrum Minoribus art. 5.

Approbatus, in sua domo potest
audire omnes prorsus ad se venien-
tes, cuiuscumque Diœcesis, tam
Clericos, quàm Laicos, imò Regu-
lares & exemptos (si tamen ipsi
per statuta sua aut obedientiā pos-
sint absolui) absoluendo quoad om-
nes casus, etiam Papæ reseruatos,
exceptis quibusdam, de quibus vide
Absolutio quoad secul. art. 6.

Non tamen potest cum extraneo
in votis dispensare (licet possit
E com

82 CONFESSARIJ.

commutare *ex concess. Eugenij IV*
quia nec Episcopus illius loci po-
test, cui in hoc non est superior Re-
ligiosus, *ibidem.*

Potest etiam extra domum ea-
dem authoritate uti, cum priuile-
gium sit personale, non locale. Cu-
simile est & priuilegium de admi-
nistranda communionem. *art. 7.*

Erroneum est, secundum *Ioan-*
nem XXII. & plures alios Pontifices,
tenere, peccata concessa, & absolu-
ta per Regulares iterum confitenda
esse in Paschate proprio Sacerdoti.
art. 8.

CONFESSARIJ,

quoad dispensationes. Vide dispensat.

Possunt Regulares approbari, ut
suprà, ex priuilegio *Pij V.* de
licentia tamen suorum Prouincia-
lium, dispensare ad petendum debitum
coniugale, ob cognationem consan-
guinei coniugis intra secundum gra-
dum si scilicet fuerit copula natu-
ralis cum emissionem & receptionem
feminis *tom. 1. quest. 63. art. 1.*

Possunt Fratres Minores cum causa
legitima, qualis est non posse con-
tinere,

CONFESSARII. 83

tinere, deputati à suis Prouincialibus dispensare cum coniugatis: qui ante Matrimonium contractum votum simplex castitatis emiserunt, vt possint petere debitum; non tamen cum iis qui post Matrimonium contractum consensu vtriusque continentiam promiserint, in quo solus dispensat Episcopus. *art. 2.*

Dicta dispensatio à Fratribus facta, non durat, nisi durante illorum coniugum Matrimonio, ita vt alter coniugum superstes cum sua remaneat obligatione non contrahendi Matrimonium sine peccato, & post contractum minimè petendi debitum, sine noua dispensatione. *ibidem.*

Licitum est Fratribus Mendicantibus dispensare in votis Episcopis commissis iure communi, non autè speciali; verbi gratia, in voto continentia simplici urgente necessitate, nec faciliè patente ad Papam aditu. *art. 3. & 6.*

Confessarij Mendicantes possunt commutare omnia vota, demptis ultra-marinis, & Petri & Pauli de vrbe, Sancti Iacobi de Compostella,

84 CONFESSARII.

stella, castitatis perpetuæ, & Religionis. Quam facultatē *Paulus III.* & *Greg. XIII.* extendunt etiam ad vota iurata, dummodo commutatio non fiat in præiudicium tertij. Idem dicendum de iuramentis votiuis, *art. 4. & 5.*

Item possunt commutare, & dispensare in votis pœnalibus, licet pœnæ appositæ sint: Papæ reservatæ: ut si quis voueat ieiunium sub pœna seruandæ perpetuæ castitatis, Nam tunc castitas non est principale votum, sed tantum voti accessorium. *art. 7.*

Sublato principali voto, tollitur & accessorium, attamē si antequam dispenseretur, aut cōmutetur votum principale, ipsum quis transgrediat, remanet obligatus ad votum pœnale accessorium, in eoque solus summus Pontifex potest dispensare. *ibidem.*

Possunt Regulares Confessarij à suis Generalibus designati Apostolicas literas aperire (quarum apertio & executio committitur solum Magistris in Theologia, & Iure Canonico Doctoribus) & secundum

CONFRATRIA. 85

cundum earum tenorem pœnitentes imposita salutari pœnitentia absoluerè, & cum eis dispensare. *art. 8.*

CONFRATRIA.

Vide INDVLGENTIA.

Archiconfratria chordæ Sanctæ Francisci, fuit à Sixto V. instituta Assisi in Conuentu Fratrum Minorum Conuentualium, licentia facta Generali Ministro Fratrum de Obseruantia, & Commissario Generali Ultra-montano eorundem Fratrum de Obseruantia, eandem instituendi in omnibus Conuentibus sui regiminis, vbi non sunt Minores Conuentuales. *tom. 1. qu. 58. art. 1.*

Plenariam indulgentiã lucrantur Confratres die ingressus, præmissa confessione, & communionè dignè facta. Similem etiam consequuntur indulgentiam in articulo mortis, inuocato nomine I E S V ore vel saltem corde. *ibidem.*

Eandem lucrantur confessi, & sacra Communionè refecti, cùm interfunt Processioni singulis mensibus solitæ fieri. Alij verò non

F 3 Con

86 CONFRATRIA.

Confratres, qui huiusmodi Processioni interfuerint, centum annorum de iniunctis vel quomodolibet alijs debitis pœnitentijs indulgentiam consequuntur. *ibid.*

Plures alias particulares indulgentias ob varias rationes concessit *idem Sixtus V. ibidem.*

Prædicti Cōfratres gaudent omnibus priuilegijs, quibus Fratres Minores, quoad absolutiones, & indulgentias. *ibid.*

Ad lucrandas has indulgentias tam plenarias, quam non plenarias, necesse est, vt chordam cinctam deferant benedictam ab aliquo Prælato, Guardiano, aut Præsidente in eius absentia, & in libris Confratriarum scribantur, alijs non gaudent priuilegijs. *ibid.*

Fratres corrigiæ Sancti Augustini lucrantur fermè easdem indulgentias & gratias, communicantque omnibus bonis, quæ geruntur in ordine S. Augustini, sed non videntur teneri ad portandam corrigiam, licet teneantur quotidie dicere ter *Pater noster*, & *Aue Maria*, & vnum *Salve Regina*, cuius loco

CONFIR. PRIVIL. 87
loco, qui nesciunt, debent dicere
5. *Ave Maria. art. 2.*

C O N G R E G A T I O.

Vide Ordo Regularis.

C O N F I R M A T I O.

P R I V I L E G I O R V M.

Plures Pontifices confirmarunt
privilegia omnium Religioso-
rum in forma communi, & quatenus
non essent contra *Concil. Trident.* &
perdita per 60. annorum non usum,
quem annorum numerum requiri
declaravit *Eugenius IV.* pro Ordine
Sancti Benedicti, ut curreret præ-
scriptio, licet ius commune plures
quam 40. non exigat. *tom. 1. q. 8.*
art. 1. & 3.

Pius IV. anno Domini 1561.
ex certa scientia & potestatis ple-
nitudine confirmavit omnia privi-
legia Fratrum Minorum, exceptis
contrariis *Concil. Trid. ibid.*

Confirmatis privilegiis alicuius
Religionis si in forma communi
confirmentur, non intelliguntur
confirmata ad instar illius alteri
concessa (sicut nec è contra cen-
sentur

88 CONFIR. PRIVIL.
sentur reuocata ad instar, si retro-
centur pro Religione cui primò
sunt concessa) secus esset, si confir-
marentur ex certa scientia, art. 2.
& quest. 9. art. 9.

Confirmare *in forma communi*, est
confirmare id tantum quod actu
valet, nec eius vsus sublatus est per
præscriptionem. Sed confirmare
ex certa scientia, est reualidare &
innouare illud quod amplius actu
non valebat, propter præscriptio-
nem. Quod fieri intelligitur, cum
Papa rei tenorem refert, aut dicit
ex certa scientia; quia tunc præsup-
ponitur rem bene callere, alias
non censetur, ideóque iuridicè est
interpretandum: videlicet, confir-
mare illud priuilegium, quatenus
est in vsu, art. 3. & 4.

Per confirmationem *in dubio
sive forma communi*, solùm confir-
mantur & innouantur ea quæ actu
valent, nisi aliud exprimat confir-
mans prout exprimit quando addit
clausulam, *non obstantibus reuoca-
tionibus Apostolicis*. Per confirma-
tionem verò *ex certa scientia* (qua-
lis fuit Greg. XIII.) confirmantur
etiam

CONFIR. PRIVIL. 89

etiam ea quæ sunt abrogata, & per contrarium usum cassata. *art. 3.*

Vt præscriptio contingat, & privilegium perdatur per non usum, oportet habere scientiam privilegij, & voluntatem non utendi illo. Imò licet vnus Ordo velit non uti suo privilegio, non ideo aliis Ordinibus præiudicare potest, sicut nec Fratres, seu Conuentus, seu Prouinciæ, toti Ordini, seu aliis. *art. 5.*

An pœna per legem vel privilegium taxata possit per contrariam consuetudinem tolli, controuersia est. Affirmat *Panormitanus*, negat *Castro*, quem sequi videtur *Rodericus. art. 6.*

Quando id, quod per legem positivam præcipitur, est abrogatum per contrariam consuetudinē, etiam pœna à iure taxata contra transgressores talis legis est nulla: sublata enim obligatione principali ipsius legis, tollitur etiam obligatio pœnæ tali legi apposita. Hinc videmus multas excommunicationes hodie non ligare, quæ in extrauagantibus proponuntur. *ibid.*

Priuilegium non valere contra *Concil. Trident.* intelligendum est, quando expressè derogat Conciliū vt sunt hæ, *sess. 5. de Reformat. cap. 2.* De prædicatoribus errores vel scandala seminantibus, contra quos procedi debet per Episcopum. Et in *eisdem sess. & cap.* De prædicatoribus non admissis à Superioribus & Ordinario, *sess. 15. cap. 11.* De obedientia, *sess. 22.* In decreto de obseruandis & vitandis in celebratione Missæ, *sess. 23. cap. 10.* & potestate Abbatum, & 12. De ætate Ordinandorum, ac 13. De non recipiendis duobus Ordinibus vno die Denique 15. de Confessariis, *sect. 25. de Reform. cap. 11.* De locationibus bonorum Ecclesiæ, & 13. De quarta funerali soluenda Tandem omnia quæ habentur *sess. 25. de Regularibus* derogant priuilegiis, *art. 7. & 8.*

Vbi Concilium non derogat expressè, non censetur ligare Regulares contra priuilegia: verbi gratia, *Sess. 4. de usu sacrorum librorum.* & *Sess. 3. de Reform. cae. 1. de*
lectis

L.
contra
est,
nciliū
t. cap.
es vel
a quos
Et in
atori-
bus &
e obe-
de o-
eto de
lebra-
& po-
tate
on re-
s vno
fariis,
e loca-
& 13.
Tan-
25. de
giis, at.
erogat
e Re-
verbi
libro
e. 1. de
leſtū

CONFIR. PRIVILEG. 91

lectione sacrae Scripturae habenda. Sess. 22. de Reformat. cap. 4. de voce in Capitulis, & Sess. 23. cap. 11. de interstis Ordinum. Ibidem.

Pius V. viuae vocis oraculo permisit Fratribus Minoribus, vti omnibus suis priuilegiis etiam contra Conc. Trid. in foro conscientiae tantum, cuius quidem Pij V. gratias datas Mendicantibus, Greg. XIII. reuocauit ad formam Concil. Tridentin. sed in foro exteriori tantum (nihil agens de oraculis viuae vocis) ad sedandas lites ortas inter Clerum & Regulares, quas non suscitabant priuilegia concessa in foro conscientiae tantum. art. 10.

Clausula generalis, *Non obstantiu*, non extenditur ad legem, vel statutum iuratum. art. 11.

Clausula de contradictoribus, poni solita in Bullis & confirmationibus priuilegiorum, intelligi debet de contradictoribus, qui de facto solum, non autem de iure contradicunt. Et quando summi Pontifices addunt, quod sciant contemptores & inobedientes se indignatione Petri & Pauli incursumos, non intelligunt contra

92 CONFIR. PROVIN. C.
contra ipsos sententiam excommu-
nicationis fulminari, tantum enim
pœnam arbitrariam prædicta ver-
ba designant. art. 13.

Clausula, *omni appellatione pos-*
posita, intelligitur de friuola & le-
gitima. Friuola autem est, quæ im-
ponitur sine legitima causa, vt quã-
do quis appellat vbi non est gra-
uatus iniustè, seu sine iusta causa
interposita, quæ nullum poterit for-
tiri effectum iuris: Legitima è con-
uerso. art. 4.

Clausularum, *in uocato ad hoc auxi-*
lio, si opus sit, brachij secularis, & sup-
plentes omnem defectum, explicatio-
nem vide art. 15. & 16.

CONFIRMATIO PROVINCIALIS.

IN Ordine Minorum est Gene-
ralis, & eius delegati, confirma-
re electum Prouincialem, aut etiam
infirmare, si indignum nouerit; se-
cus, si aduerterit digniorè esse præ-
termisum, cum iure valeat electio
digni prætermisso digniore. Nec
necessariò debet præcedere examen
dignitatis electi eius confirmatio-
nem.

CONSEC. VIRGIN. 93

nem, vt sit iuridica (quod est contra Collectorem Compendij, ex *Clementina exiit*) in contrarium enim est praxis recepta in Religione, nisi manifestum esset dubium de sufficientia. *art. 5. tom. 2. quest. 52.*

CONSECRARE
VIRGINES.

Velum nigrum est quintuplex Professionis, Consecrationis, Ordinationis, Prælationis, Continentiæ siue obseruationis. *tom. 1. q. 64. art. 1.*

Professionis est, quod fœminis datur 16. anno cõpleto, & hoc portant in Religione omnes professæ, siue virgines siue viduæ. Consecrationis est, quod datur an. 25. ætatis. Ordinationis est, quod secundum Canones datur anno quadragesimo, quæ ideo Diaconissa dicebatur, quia dabatur ei aliqua benedictio, ex qua accipiebat officium inchoandi Horas in Choro, & legendi Homiliam, quod aliis non licet; modò tamen non consuevit dari velum in hoc, neque expectari illa
ætas;

ætas; sed ex communi consuetudine hoc fit, quando consecratur, seu velatur; quod etiam fit ante vigesimum quintum annum. *ibidem.*

Velum Prælationis est, quod Abbatissis quadragesimo ætatis anno dabatur, hodie tamē in minori ætate ad Abbatissatus ministerium assumuntur. Velum continentia, seu observationis, est viduarum quidem: potest nihilominus etiam dari virginibus, licet virginalis non possit dari viduis, etiam ex dispensatione ordinarij. Imò nec omnes virgines velo consecrationis velandæ sunt, sed solum Religiosæ professæ tria vota essentialia in Religione approbata; imò nec omnes tales, quia neque Moniales Mendicantium, neque quædam aliæ. *ibi.*

Velum continentia, seu viduarum, dari potest etiam à Sacerdote, quin etiam ipsa vidua accipere potest per seipsam ab altari, facta professione coram sua Prælata. Velare autem virgines nullus potest nisi Episcopus. Nec potest Episcopus committere non Episcopo. Similiter non possunt Prælati Mendicant

CONSERVATORES. 95
dicantium Moniales suas velare
nisi hoc habeant ex concessione Pa-
pæ. *art. 2.*

Quæ non est virgo materialiter,
id est, quæ peccato mortali passa est
apertionem claustrum, vel pollutionem
sine apertione, secundum omnes
grauiter peccat petendo consecra-
tionem; tamen non tenetur se dif-
famare, cum illud sit iuris Canonici
art. 3.

CONSERVATORES.

DE iure positiuo conseruator
tentatorum, seu iniurias pa-
tientium vt pupillorum, viduarum
& aduenarum, aliarumque misera-
bilium personarum, est Princeps,
Rex, Imperator, & isti quidem sunt
ordinarij, *tom. 1. quæst. 65. art. 1.*

Alij sunt conseruatores non or-
dinarij, Iudices videlicet delegati,
qui morte concedentis, extinguuntur
ibid.

Solus Papa potest Iudices Con-
seruatores cōcedere, nec alios quam
Episcopos, Abbates, & in Ecclesia-
stica dignitate constitutos. *art. 2.*

Plurimi dicunt Prælatos Minores
per *Clementinam exiuit*, prohibitos
esse

esse ne possint constituti Conseruatores aliorum Ordinum, quod non videtur verum; sed bene per generales cōstitutiones ob indecentiam, cū eiusmodi munus, sine iuridico litigio, & dispensatione rerum temporalium, non possit exerceri, *art. 3.*

Requisiti à Fratibus vt Conseruatorum ministerium acceptēt pro subleuatione grauaminis sibi illati, idque recusantes, mortaliter peccant, excommunicaturque per *lulum I l. art. 4.*

Nominato in aliqua causa à Fratibus Conseruatore vno, non potest à dictis Fratibus post eadem causa alia persona nominari, etiam ipso Iudice nominato consentiente, nisi vel infirmitate, vel alia iusta causa illum contingeret impediri, aut si nollet, vel malitiosè in eo procederet. *art. 5.*

Quilibet tamen Conseruatorum, & Iudicum præfatorum potest prosequi articulum per alium inchoatum, tametsi inchoans nullo Canonico impedimento præpeditus sit, iuxta priuilegium Patribus Societatis

CONSERVATORES. 97

ratis concessum. Ita habetur in Compendio Societat. ibidem.

Conseruatores electi, virtute conseruatoriarum Religiosis concessarum, licet sint iudices delegati; eorum tamen delegatio, & iurisdictio morte Pontificum ipsas concedentium non expirant, quia priuilegia concessa Religiosis non sunt personalia, sed realia, quæ semper durant. art. 6.

Conseruatores Fratrum possunt agere in aduersarios etiam extra Diocesim degentes, & trahere ad se citationibus, modò non differit ultra tres dietas computandas à limitibus Diocesis, in qua degit citandus. Diæta autem secundum plures continet viginti leucas articulo. 7.

Conseruatoriæ quoad negotia cœpta non durant post quinquennium. art. 9.

Conseruatores fratrum, ex priuilegio Greg. XIII. facto Iesuitis, possunt delegare alium, qui in dignitate, vel personatu constitutus sit in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis. art. 10.

G Dicti

98 CONSERVATORES.

Dicti Conseruatores iure com-
muni, possunt tantum cognoscere
de notoriis iniuriis factis Fratri-
bus, & possunt cognoscere an res
sit notoria, sed inspiciendum est
quid ferat rescriptum Pontificis. *art.*
13.

Tunc dicitur manifesta iniuria
& violentia inferri, vt pateat aditus
Iudicibus, Conseruatoribus contra
laicos procedendi, Quando Mona-
sterium, & Religiosi sua possessione
perturbantur, aut eorum priuilegia,
exemptiones, & immunitates vio-
lantur, *ibidem.*

De quibus causis ciuilibus, & dam-
nis temporalibus possunt cognosce-
re, & agere Conseruatores, *vide in*
Authore, ab art. 11. ad 16.

Conseruatores Mendicantium pos-
sunt agere etiam per censuras, con-
tra quoscumque tam Ecclesiasticos,
quam seculares & Doctores Vniuer-
sitatum, licet ipsi ex priuilegio ha-
beant a Papa Conseruatores *art. 15.*
& 16.

Regulares possunt eligere Con-
seruatorem pro iniuria facta obla-
tio, aut seruo manenti intra claustra
sub

CONSVETVDO. 99

sub illorum obedientia *art. 17.*

Dicti conseruatores possunt procedere sine strepitu, & figura iudicij, quemadmodum faciunt Religiosi in suis iudiciis. *art. 18.*

Conseruatores suam excedentes potestatem scienter, eo ipso per annum ab officio sunt suspensi, & lege regali priuantur naturalitate. *ar. 19.*

CONSVETVDO.

Consuetudo, est ius quoddam non scriptum, moribus, id est, assiduis actibus constitutum, quod pro lege suscipitur, cum deficit lex. *10m. 2. qu. 66. art. 1.*

Vt consuetudo iusta censeatur, necesse est primò, vt sit rationabilis, qualis esse nequit contra ius diuinum, & naturale; bene autem contra legem humanam, quam potest tollere etiam tunc, cum non constat clarè de consuetudinis iniustitia: præsumitur enim tunc quòd sit rationabilis; secus, si euidenter fuerit mala. *ibid.*

Vt consuetudo iusta censeatur, requiritur secundò, quòd sit legitimè introducta, & præscripta. Ad quod

100 CONSVETVDO.

necesse est primo, vt actus, per quos iutroducta fuit consuetudo, eo animo fiant, ac si lege præcipiente fierent. Secundo, vt consuetudo actibus continuatis sit frequerata. *ibidem.*

Quot actus sint necessarij, inter Doctores controuersum est. *Panormitanus* vult, quòd si actus vnus habet causam successiuam & continuationem temporis habilis ad consuetudinem inducendam sufficit, & consuetudo inducitur; vt si beneficium sæculare confertur regulari, & ab eo possidetur spatio 40. annorum, efficitur regulare, licet sit vnus ratione rei actæ, quæ est vna, virtualiter tamen est multiplex propter temporis diturnitatem, in qua possent esse multiplices. Alij duos actus volunt sufficere; at *Rodericus* ad hoc determinandum putat, ad arbitrium boni viri recurrendum esse. *ibid.*

Tertiò, vt consuetudo sit legitime iutroducta, & præscripta, necessarium est, vt tali consuetudine certo temporis spatio vtatur, ad hoc verò spatium quidam decem annos

CONSUETVDO. IOH
annos satis putant alij quadraginta
exigunt. *ibidem.*

Quartò, necessarium est, vt per-
sonæ actus consuetudinem introdu-
centes habeant authoritatem; vnde
pueri, mulieres, furiosi, non com-
putentur. *ibid.*

Nulla consuetudo potest Reli-
giosos eximere ab essentialibus
Regulæ præceptis, vt paupertatis,
castitatis, & obedientiæ, quia non
potest esse rationalis, cum ius di-
uinum concernant. *art. 2.*

Observationes accidentarias non
tantum potest mitigare, sed etiam
omnino abolere cum consensu sal-
tem tacito, & interpretatiuo pro-
prij Superioris. Superior autem in
huiusmodi non est Prouincialis,
aut Generalis, cum ipsemet sint re-
gulæ subiecti; sed Papa aut Prote-
ctor Ordinis. *ibid.*

Taciti, & interpretatiui consen-
sus superioris vix potest haberi
moralis certitudo, cum Summus
Pontifex relaxationum notitiam
non habeat; videant tamen Fratres,
& similiter attendant an per 40.
annos talis mos per aliquod statu,

202 C O N V E N I R I.

tum generale, aut prouinciale, non fuerit interruptus, quod si fuerit factum, corruptela est; non consuetudo. *ibid.*

C O N V E N I R I.

Vide *Debita, Claustrum, Exemptio, Monasterium, Procurator.*

Regularis degens extra claustrum ob crimen, potest conueniri coram Episcopo, non autem degens inter claustra, nisi deliquerit extra claustra notorie cum populi scandalo, à suis Superioribus non puniatur, monitis tamen ab Episcopo ut id faciant. *Ex Concil. Trid. tom. 2. quest. 2. art. 8.*

Non dicuntur degere extra claustra qui causa prædicationis, confessionis, vel alicuius rei ad tempus; non permanenter, extra Monasterium morantur, sed qui habent extra illud domicilium speciali licentia seu priuilegio, quales non sunt qui secundum regularia instituta, inseruiunt beneficio, vel adiiciuntur alicui Monialium Monasterio. *ibid.*

Abbas conueniendus est coram Ordinario, cum non possit coram suis

CONVENTUALITAS. 103
suis Monachis ex iure. Similiter si
conueniendus sit Conuentus ob de-
bita, nisi possit adesse iudex Regula-
ris sine tertij detrimento, quo casu
locum habent priuilegia Religiosis
concessa. *tom. 2. q. 62. art. 5.*

Non potest Monachus capi, aut
incarcerari ob debita ciuilia. *art. 6.*

Plurima profequitur author ab
art. 10. ad finem vsque quest.

CONVENTUALITAS.

Vide Legitima, Paupertas.

Innocentius I V. statuit, vt primiti-
ua Fratrum Minorum habitacu-
la (quæ loca tantum appellaban-
tur) Conuentus vocarentur, vnde
Fratres Cōuentuales appellati sunt.
Sicut & aliorum Mendicantium, ac
Regularium habitationes cœperunt
vocari Conuentus. *tom. 1. quest. 4.*
art. 1.

Anno 1517: Fratrum de Obseruã-
tia, siue de familia Superior, fuit cō-
stitutus Generalis totius Ordinis, vt
Regula disponit. *art. 2.*

Nomen Conuentualium, distin-
guit Fratres Priuilegiatos à Re-
formatis, qui de familia vocantur
art. 1.

G 4 Cui

Cui simile etiam ferme contigit
in aliis Ordinibus. *art. 3.*

CONVERSI.

Vide Oblatus.

CORPORALIA.

Vide Laici, & Benedicere.

CVSTOS.

Nomen Custodis in nostro Ordine Minorum sumitur aliquando generaliter, & sic convenit Ministro generali, *ut cap. 8. Regule.* Item Prouincialibus, *ibidem.* ubi Ministri & Custodes pro eodem sumuntur. Item Guardianis, *ut cap. 4. iuxta declarationem Nicolai III. & IV. Magist.* Aliquando sumitur specialiter, pro pralatura distincta ab istis, *ut cap. 8. tom. 1. quest. ultima, art. 1.*

Custodes (specialiter sumpto hoc nomine) duo munera habent ex regula, regendi scilicet Fratres in suis custodiis, quorum sunt veri Prælati, & eligendi, atque deponendi Ministrum generalem. *ibid.*

Leo. X. concessit Fratribus de Observantia ut sigillum Ordinis, & nomi

nomina Prælatorū vera, & propria, quæ *Seraphicus Pater* in regula sua instituit, apud eos essent. *ibid.*

Idem decreuit, vt mittendus cum Prouinciali ad Capitulum generale antea dictus discretus discretorum, diceretur Custos Custodum, qui est Prælatus habitualis, seu titularis, non actualis, cum desit ei custodia. *ibid. & art. 2.*

Quantum ad authoritatem Custodum actualium, vltra prædictā quam habent ex regula, tanta erit quantā eis Ministri generales, vel prouinciales, vel Constitutiones, aut summi Pontifices contulerint. *art. 2.*

Cum sint verè Prælati habentes iurisdictionem nō tantum localem, sed Episcopalem, possunt visitare conuentus sibi commissos. *art. 3.* Itē conuocare & celebrare custodiale Capit. vi regulæ in quo tamen non possunt institui Confessores, Prædicatores, aut Guardiani, nisi accedat facultas Apostolica. *art. 4.*

Officium Custodiatus durat vsque ad electionē alterius: maximè enim expedit vt semper sit custos in Prouincia ad omnem euentum. *art. 6.*

Si per mortem, vel longā absentia vacauerit custodiat, alius eligi potest à Prouinciali, & prouincia discretis; similiter si impeditus fuerit vel per negotium magni ponderis, vel per ægritudinem, aut illius imminens periculum ex longo itinere, iudicio Medicorum, incurrendum: Secus, si non impeditus vellet liberè renunciare, quia hoc casu non habent Prouinciales, & discreti auctoritatem eligendi alium. *art. 5.*

DEBITA.

Vide Conueniri, Nouitius.

Regulares possunt conuenire laicos debitores coram Iudice seculari Ecclesiastico, aut laico, pro qualitate causæ. *art. 4. to. 2. qu. 62.*

Debitor ingrediens Religionem in fraudem creditorum non est recipiendus ad Monachatum; si tamen ingrediatur, ipsum Monasterium satisfacere debet creditoribus de bonis per eum allatis. Quæ quidem procedunt, quando debitor ingreditur Monasterium, antequam illum creditor capiat, & executionem aduersus illum faciat: *secus*